

'Veles e vents'. Color, moviment i pólvora de la mà de Xarxa Teatre per a la nit de la inauguració del festival.

Quan el teatre renaix al Teatre

Del 6 al 20 d'agost, el Teatre Romà de Sagunt tornarà a albergar, després d'un període d'incactivitat de quatre anys, la X edició de Sagunt a escena.

El passat dia 6 d'agost Xarxa Teatre anunciava la represa de l'activitat escènica al mil·lenari Teatre Romà de Sagunt. Igualment, l'exposició de Manolo Boix *El punt dins el moviment* que es va inaugurar als espais d'aquest monument la tardor del 1993 augurava ja la nova etapa, no per això exempta de controvèrsies i polèmiques, entorn d'una rehabilitació, satisfactòria per a uns i intolerable per als sectors més conservadors.

I enguany, després de quatre anys d'exili voluntari i forçós, a causa d'una rehabilitació prevista per a la futura reutilització de l'espai escènic, festival i públic retroben els seus llocs originals i es veuen alhora imbuïts del sentit de la història, de l'essència de la cultura clàssica que traspua la matèria pètria o de qualsevol

component que configura l'espai arquitectònic del Teatre Romà.

Dramatúrgia, teatralitat, art escènic de fa dos mil·lennis es fan sensibles a l'epidermis, tant de l'espectador com de l'artista, conscients, tots dos, d'aquesta presència històrica. Del valor que recobra aquest monument històric el qual, lluny d'esdevenir víctima de la fosilització arqueològica, renaix com a punt de diàleg, com la Babel de les diverses tendències artístiques.

Del polèmic hemicicle. No obstant això, malgrat els esforços que s'han dut a terme per recuperar l'esmentat edifici de l'indestructible acordonament asèptic de què gaudeixen gran nombre de monuments del patrimoni històric, no han deixat d'aflorar reaccions, no sense an-

L'Orfeu de Claudio Monteverdi. El Cor de València i l'Orquestra Joaquín Rodrigo seran les estrelles de la nit del 18 d'agost.

tecedents, entorn de la discutida recuperació del Teatre Romà. Si el maig del 1993 el Tribunal Superior de Justícia ordenava, fruit de la demanda presentada pel lletrat del Partit Popular Juan Marco Molines, la paralització immediata de les obres de restauració del Teatre, el passat 28 de juliol desestimava la demanda presentada pel mateix advocat segons la qual es pretenia impedir l'ús del recinte per a manifestacions artístiques i concretament per a l'actual edició de *Sagunt a escena*.

A la vista dels resultats, Marco Molines, que compta –segons ha assegurat– amb el suport ple d'Eduardo Zaplana, no preveu, de moment, seguir els plets contra l'ús d'un edifici d'interès històric.

Per la seua banda, la infraestructura utilitzada per a la instal·lació d'il·luminació i d'altres elements tècnics necessaris per al festival, no afectaran de cap manera –així ho han declarat membres de l'organització– l'estructura del monument romà.

Una dècada a escena. Quan el 1982 se celebrava la primera edició de *Sagunt a escena*, tot just acabava d'aprovar-se l'Estatut que marcava el punt de partida de l'incipient govern valencià. Rodolf Sirera, aleshores director del festival, dissenyava un programa d'actuacions sota l'etiqueta dels Teatres de la Diputació de València. El 1988, el festival, que enca-

ra estava organitzat pels Teatres de la Diputació, rebia ja el suport d'una Conselleria de Cultura, la qual, progressivament, cobrava presència en el seu quefer diari.

El 1990, dos anys més tard de la primera col·laboració de la Conselleria amb la Diputació, el festival queia en una paralització de 4 anys provocada per les obres de rehabilitació del teatre. Si els dos primers anys –1990-91– d'aquest període dubtós *Sagunt a escena* despareixia completament de la geografia saguntina, el bienni 1992-93 recuperava el festival; i marcava ja, per una altra banda, una aproximació física a l'hemicicle original. *A les portes del Teatre Romà* indicava ja la posterior invasió del Teatre per les arts escèniques.

1994, la nova escena. “Fer enguany el gran *Sagunt a escena* seria desproporcionar el festival”, afirma Josep Maria Morera, director general de Promoció cultural de la Generalitat valenciana. “Perquè aquest ha de tornar a encarrilar-se; ha de retrobar els seus espais, de la mateixa manera que el públic ha d'ocupar de nou les grades, reconèixer-s'hi i mirar-s'ho.”

Però la desena edició del festival va més enllà d'un compendi de representacions i d'un cartell ben amanit de figures del món de l'espectacle, la música i les arts escèniques. Representa la carta de presentació de la nova etapa, constitueix el “dia després” de l'original

Sagunt a escena. Aquesta edició traça, amb cadascuna de les actuacions que tindran lloc, les línies que pretén adoptar no únicament el festival sinó inclús la dinàmica de les arts escèniques al País Valencià. “I a partir d'aquesta convocatòria, l'edició de l'any vinent sorgirà de manera natural”, declara Morera.

De la mateixa manera, el director general de Promoció cultural va assenyalar a EL TEMPS que la transcendència del festival provenia no sols de la cita anual en què conflueixen grans personatges del món del teatre, la dansa o la música, sinó també perquè representa el vèrtex, el clímax de la temporada. “Sense aquest punt i final, la temporada escènica que es produeix al Rialto, al Principal, a qualsevol sala, o inclús al Palau de la Música, quedaria desequilibrada”, assegura Morera. “Sempre hem volgut que *Sagunt a escena* obeesca a un discurs intern, que posseezca coherència pròpia i que clausure, tot recollint les millors propostes del moment, la temporada de la música, teatre i dansa.”

Una programació ben suggerent... oberta al somni. El dia 6 d'agost Xarxa Teatre donava l'eixida a les diverses actuacions, musicals o teatrals, que tindran lloc entre els dies 11 i 20 d'aquest mes. Presentava per a l'ocasió la seua darrera producció, *Veles e vents*, espectacle que va ser encarregat per la Scène

Nationale de Calais per inaugurar el túnel sota el Canal de la Mànega. Evidentment, a Sagunt no es va representar amb la magnitud de la passada efemèride del 6 de maig, sinó en versió reduïda: sense orquestra en directe ni les tones de pólvora amb què els germans Brunchú encerclaven l'espectacle ni la falla de Joan Ninot.

Al llarg de les 7 nits que durarà el festival, travessaran l'escenari, entre d'altres, Victòria dels Àngels, el Cor de València que interpretarà *l'Orfeu* de Verdi, la Orquestra Joaquín Rodrigo o el Ballet Nacional de Cuba. (Per tenir més informació vegeu EL TEMPS núm. 529, pàg. 78.)

No obstant, el plat fort el constitueixen Comediants, que estrenaran els dies 11 i 12 *Obrim el somni*: una adaptació a mida, quant a títol, contingut i duració de l'espectacle *Y al final, un espejismo*, amb el qual la companyia catalana va clausurar la XL edició del Festival de Teatro Clásico de Mèrida.

Obrim el somni, el Teatre, al capdavant. Aquest títol va ser trobat de comú acord entre els responsables de l'organització i Comediants i resumeix tres hores d'espectacle de les quals només una tercera es representarà al Teatre, mentre que comptarà amb principi i final *extramurs*, en què el públic “haurà de buscar-se l'espectacle”, segons van declarar a EL TEMPS els mateixos Comediants. La resta, sorpresa.

Eliseu T. Climent

'Obrim el somni'. Amb aquest espectacle de "llarga durada", Comediants embogiran el públic amb la seua tradicional línia mediterrània.